

Oświadczenie

Znaczenie odpowiednich mechanizmów kontroli i rozliczalności w kontekście unii gospodarczej i walutowej oraz zarządzania gospodarczego UE

My, Komitet Kontaktowy prezesów najwyższych organów kontroli (NOK) państw członkowskich UE oraz Europejskiego Trybunału Obrachunkowego,

doceniając wartościową pracę Rady Europejskiej w zakresie opracowywania działań i instrumentów mających zapewnić stabilne, skoordynowane i należyte zarządzanie środkami publicznymi oraz promujących konkurencyjność, tworzenie miejsc pracy oraz wzrost gospodarczy;

podkreślając, że gdy kompetencje i obowiązki wykonywane dotychczas na szczeblu krajowym zostają przeniesione na poziom unijny lub międzyrządowy, należy zapewnić ich kontrolę i rozliczalność z nich;

przywołując uchwałę A/66/209 przyjętą 22 grudnia 2011 r. przez Zgromadzenie Ogólne Organizacji Narodów Zjednoczonych, dotyczącą promowania wydajności, rozliczalności, skuteczności i przejrzystości administracji publicznej poprzez wzmocnienie niezależności najwyższych organów kontroli, w której podkreślono znaczenie zasady niezależności organów kontroli państwowej oraz odnotowano z uznaniem deklarację Międzynarodowej Organizacji Najwyższych Organów Kontroli (INTOSAI) z Limy i Meksyku;

przywołując sprawozdanie przewodniczącego Rady Europejskiej z czerwca 2012 r. pt. „W kierunku faktycznej unii gospodarczej i walutowej”, w którym przedstawiono wizję stabilnej i prosperującej unii gospodarczej i walutowej (UGW) opartej na zintegrowanych ramach finansowych, budżetowych i gospodarczych, zapewniającej jednocześnie legitymację demokratyczną i odpowiedzialność za podejmowane decyzje;

mając na względzie komunikat Komisji Europejskiej pt. „Plan działania na rzecz pogłębionej i rzeczywistej unii gospodarczej i walutowej. Otwarcie debaty europejskiej”;

przyjmując z zadowoleniem fakt nadania dużego znaczenia zasadom legitymacji demokratycznej i odpowiedzialności za podejmowane decyzje w planie działania na rzecz osiągnięcia faktycznej UGW z grudnia 2012 r., opracowanym przez przewodniczącego Rady Europejskiej we współpracy z przewodniczącym Komisji Europejskiej, prezesem Europejskiego Banku Centralnego oraz przewodniczącym Eurogrupy, jak również w konkluzjach Rady Europejskiej z 14 grudnia 2012 r.;

przychylając się do opinii wyrażonych przez Europejski Trybunał Obrachunkowy w piśmie z 7 lutego 2013 r. do przedstawicieli Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady Unii Europejskiej, Komisji Europejskiej oraz Europejskiego Banku Centralnego (EBC), w którym Trybunał podkreślił, że jego mandat obejmuje kontrolę należytego zarządzania finansami w ramach zaproponowanego nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi, sprawowanego przez EBC;

przywołując oświadczenie Komitetu Kontaktowego z października 2011 r. w sprawie znaczenia europejskiego semestru i innych niedawnych wydarzeń w zakresie zarządzania gospodarczego UE dla najwyższych organów kontroli państw członkowskich Unii Europejskiej oraz Europejskiego Trybunału Obrachunkowego, skierowane do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Komisji Europejskiej oraz parlamentów i rządów państw członkowskich;

podkreślając, że gdy chodzi o środki publiczne, należy przestrzegać następujących zasad:

- wystarczająca przejrzystość przejawiająca się w postaci wiarygodnych i aktualnych informacji dających prawdziwy i rzetelny obraz rozliczeń;

- odpowiednia rozliczalność, w tym publiczna kontrola działań i pociąganie do odpowiedzialności osób odpowiedzialnych za zarządzanie procesami;
- odpowiednia publiczna kontrola zewnętrzna pozwalająca uzyskać pewność i informacje na temat pozyskiwania i wykorzystania środków publicznych oraz ryzyka, na jakie są one narażone, zgodnie z międzynarodowymi standardami kontroli (ISSAI);

Uznajemy, że :

Dyskusje na forum Rady Europejskiej w czerwcu 2013 r. na temat planu działania będą stanowić ważną okazję do zabezpieczenia i wzmocnienia publicznej kontroli zewnętrznej oraz rozliczalności w kontekście ukończenia tworzenia UGW, unii bankowej oraz wzmocnionej koordynacji polityki gospodarczej, zwłaszcza poprzez:

- **Stworzenie jednolitych zasad ramowych w zakresie kontroli i rozliczalności**

Parlament Europejski i parlamenty krajowe są nieodzowne w procesie ustawodawczym i rozliczalności, w związku z czym należy zadbać, by ich rola w tym zakresie i ich wzajemne stosunki pozostały zachowane.

Jeśli chodzi o proces ustawodawczy w UE, należy zadbać, by łańcuchy odpowiedzialności na poziomie krajowym i unijnym oraz stosunki pomiędzy najwyższymi organami kontroli i parlamentami krajowymi pozostały zachowane, zgodnie z zapisami konstytucji krajowych.

- **Uznanie znaczenia publicznej kontroli zewnętrznej w prawodawstwie UE**

Niezależna i odpowiednia kontrola zewnętrzna na szczeblu unijnym i krajowym jest niezbędna, gdyż pozwala prawodawcom i obywatelom uzyskać pewność oraz dostarcza informacji na temat zgodnego z prawem, skutecznego, wydajnego i oszczędnego wykorzystania finansów publicznych oraz realizacji polityk.

Przepisy europejskie mające wpływ na publiczną kontrolę zewnętrzną powinny być regulowane wyłącznie za pomocą unijnych aktów ustawodawczych wymagających procesu konsultacyjnego, zgodnie z zapisami Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

- **Wzmocnienie mechanizmów kontroli w kontekście unii bankowej**

Komitet Kontaktowy podkreśla znaczenie objęcia kontrolą o wystarczającym zasięgu nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi w ramach proponowanej unii bankowej. Komitet Kontaktowy podkreśla również potrzebę zapewnienia wydajnej, przejrzystej i kompleksowej kontroli instytucji sprawujących taki nadzór na szczeblu krajowym i europejskim.

- **Uwzględnienie mechanizmów kontroli w obszarze dyscypliny fiskalnej**

Komitet Kontaktowy wzywa do kompleksowego uwzględnienia roli publicznej kontroli zewnętrznej w obszarze zwiększonej dyscypliny fiskalnej. Decyzję o powierzeniu zadań w tym zakresie najwyższym organom kontroli UE należy pozostawić w gestii państw członkowskich.

- **Zwiększenie przejrzystości i spójności kontroli instrumentów stabilizacji finansowej**

Komitet Kontaktowy podkreśla potrzebę stworzenia wydajnych, przejrzystych i kompleksowych mechanizmów publicznej kontroli zewnętrznej w odniesieniu do różnych europejskich instrumentów stabilizacji finansowej.

Komitet Kontaktowy zwraca się do swojej urzędującej przewodniczącej, audytora generalnego NOK Litwy, by – wraz z prezesem NOK Portugalii (poprzednim przewodniczącym Komitetu) oraz prezesem Europejskiego Trybunału Obrachunkowego (przyszłym przewodniczącym Komitetu) – w imieniu prezesów NOK UE przekazała niniejsze oświadczenie na ręce przewodniczącego Rady Europejskiej.

Sporządzono w Luksemburgu dnia 8 maja 2013 r.